Lietas Nr. A420487312
Lietas arhīva Nr. A42-01285-16/19

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016.gada 6.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A.Putniņa,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Tieslietu ministrijas 2012.gada 27.jūnija lēmuma atcelšanu, Satiksmes ministrijas faktiskās rīcības, neizsniedzot /pers. A/ pilnu satiksmes ministra 2012.gada 29.maija vēstules „Par pārkāpumiem tiesu darbā" atvasinājumu, atzīšanu par prettiesisku un pienākuma uzlikšanu Satiksmes ministrijai izsniegt /pers. A/ pilnu satiksmes ministra 2012.gada 29.maija vēstules „Par pārkāpumiem tiesu darbā" atvasinājumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers.A/vērsās Tieslietu ministrijā un Satiksmes ministrijā ar iesniegumu, kurā lūgts izsniegt satiksmes ministra vēstuli tieslietu ministram, kurā esot aprakstīta pieteicēja kā maksātnespējas administratora rīcība.
Tieslietu ministrija atteica pieteicējam izsniegt pieprasītās vēstules kopiju.
Satiksmes ministrija, atbildot uz pieteicēja iesniegumu, pamatojoties uz Informācijas atklātības likuma 11.^{2}panta trešo daļu, ar 2012.gada 27.jūnija vēstuli Nr.03-04/2881 nosūtījusi pieteicējam satiksmes ministra 2012.gada 29.maija vēstules Nr.01-07/2414 „Par pārkāpumiem tiesu darbā" izrakstu nepilnā apjomā (atbilstoši vēstulē norādītajam tādā apjomā, cik tas neskar trešās personas).

[2] Pieteicējs vērsās tiesā ar pieteikumu par Tieslietu ministrijas lēmuma, ar kuru viņam atteikts izsniegt satiksmes ministra vēstules kopiju, atcelšanu, Satiksmes ministrijas faktiskās rīcības, neizsniedzot pieteicējam pilnīgu satiksmes ministra vēstules atvasinājumu, atzīšanu par prettiesisku un pienākuma uzlikšanu Satiksmes ministrijai izsniegt pilnīgu minētās vēstules atvasinājumu.
Pieteicēja ieskatā, satiksmes ministra vēstule nav ierobežotas pieejamības informācija, jo tā neatbilst nevienam no Informācijas atklātības likuma 5.panta otrajā daļā noteiktajiem kritērijiem. Pieteicējam izsniegtās vēstules izraksts ir nepilnīgs, proti, no tā nav iespējams saprast, par kādiem iespējamiem pārkāpumiem ir runa. Savukārt vēstule pieteicējam ir nepieciešama, lai piedzītu morālo kaitējumu no Latvijas valsts, jo minētā vēstule satur nepatiesus un apmelojošus faktus par pieteicēju.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 3.jūnija spriedumu pieteicēja pieteikums noraidīts daļā par Tieslietu ministrijas lēmuma atcelšanu. Minētajā daļā tiesas spriedums ir stājies spēkā.

[4] Pārējā daļā pieteicēja pieteikums atbilstoši Augstākās tiesas 2014.gada 30.maija spriedumam izskatīts atkārtoti. Ar Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 14.oktobra spriedumu pieteicēja pieteikums noraidīts daļā par Satiksmes ministrijas faktiskās rīcības, neizsniedzot pieteicējam pilnu satiksmes ministra vēstules atvasinājumu, atzīšanu par prettiesisku. Minētajā daļā tiesas spriedums ir stājies spēkā.

[5] Lieta atlikušajā pieteikuma daļā par pienākuma uzlikšanu Satiksmes ministrijai izsniegt pieteicējam pilnu satiksmes ministra vēstules atvasinājumu atbilstoši Augstākās tiesas 2015.gada 28.decembra spriedumam nosūtīta jaunai izskatīšanai Administratīvajai rajona tiesai.

[6] Satiksmes ministrija tiesai sniegtajos paskaidrojumos pieteicēja pieteikumu šajā daļā neatzīst, lūdzot to noraidīt turpmāk minēto iemeslu dēļ.
Satiksmes ministrija, izsniedzot pieteicējam pieprasīto informāciju, ir secinājusi, ka sabiedrības interesēs nav pilna dokumenta, bet gan tā daļas izsniegšana, lai aizsargātu citu vēstulē minēto personu privātās intereses. Līdz ar to Satiksmes ministrija ir rīkojusies atbilstoši Informācijas atklātības likuma 11.^{2}panta trešajai daļai, izsniedzot pieteicējam pieprasīto informāciju tādā apjomā, cik tas neskar trešo personu tiesības.

[7] Ņemot vērā, ka pieteicējs tiesai nav lūdzis lietu izskatīt mutvārdu procesā, tiesa, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 206.panta pirmo daļu, lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Tiesai šajā lietā ir nepieciešams izlemt prasījumu par pienākuma uzlikšanu Satiksmes ministrijai veikt pieteicējam labvēlīgu faktisko rīcību – izsniegt pieteicējam pilnu satiksmes ministra vēstules atvasinājumu.

[9] Ar satiksmes ministra vēstuli, kas tiesai ir pieejama pilnā apjomā, tieslietu ministrs informēts par vairākām epizodēm, kas liecina par iespējamiem pārkāpumiem tiesu, maksātnespējas administratoru, tostarp pieteicēja, un zvērinātu advokātu darbā. Kā izriet no Satiksmes ministrijas sniegtajiem paskaidrojumiem (*lietas 122.lapa*), vēstules sagatavošanā izmantotā informācija mutvārdu formā tika iegūta no privātpersonām, kuras

sniedza konsultācijas Satiksmes ministrijai vai pārstāvēja Satiksmes ministriju, AS „Air Baltic Corporation" un ar to saistītu uzņēmumu tiesības un likumīgās intereses vairākos tiesas, maksātnespējas un tiesiskās aizsardzības procesos. Tādējādi konkrētais prasījums par informācijas izsniegšanu izspriežams, ņemot vērā informācijas pieejamības aspektu saistībā ar sūdzības iesniedzēju aizsardzību (*sk. Augstākās tiesas 2014.gada 30.maija sprieduma šajā lietā 6.punkt*u).

[10] Informācijas, kas ir valsts pārvaldes iestāžu rīcībā, izsniegšanas kārtību vispārīgi regulē Informācijas atklātības likums. Atbilstoši minētā likuma 2.panta trešajai daļai informācija ir pieejama sabiedrībai visos gadījumos, kad likumā nav noteikts citādi.

Viens no informācijas pieejamības izņēmumiem ir paredzēts Iesnieguma likuma 9.panta pirmajā daļā, atbilstoši kuram aizliegts bez iesnieguma iesniedzēja piekrišanas izpaust informāciju, kas atklāj viņa identitāti, izņemot gadījumu, kad iestādei saskaņā ar likumu šāda informācija ir jāizpauž. Līdzīga norma ir ietverta arī Administratīvā procesa likuma 54.panta otrajā daļā, proti, informāciju, kas atklāj tās personas identitāti, kura ziņojusi par tiesībpārkāpumu, var sniegt tikai ar šīs personas piekrišanu, izņemot tiesību normās noteiktos gadījumus.

Augstākā tiesa ir norādījusi, ka minēto tiesību normu mērķis ir nodrošināt, ka privātpersonas, kuras saskaras ar pārkāpumiem valsts iestāžu un tiesu darbībā, ziņotu par pārkāpumiem, nebaidoties no amatpersonu atriebības vai citas nelabvēlīgas ietekmes. Tādējādi iestāde, balsoties uz iepriekš minētajām tiesību normām, var neizpaust informāciju, kas identificē ziņotāju jeb trauksmes cēlāju. Turklāt jāņem vērā, ka informācija, kas identificē ziņotāju, var būt ne tikai tāda, kas tieši norāda uz identitāti, bet arī tāda, no kuras identitāte ir izsecināma (*sk. 2014.gada 30.maija sprieduma šajā lietā 7.punktu*).

[11] Kā jau norādīts iepriekš, konkrētajā gadījumā Satiksmes ministrija vēstulē norādīto informāciju saņēmusi no personām, kuras sniedza konsultācijas Satiksmes ministrijai vai pārstāvēja Satiksmes ministriju, AS „Air Baltic Corporation" un ar to saistītu uzņēmumu tiesības un likumīgās intereses vairākos tiesas, maksātnespējas un tiesiskās aizsardzības procesos. Tiesai nav pamata apšaubīt Satiksmes ministrijas paskaidrojumos norādīto informācijas iegūšanas veidu, kas izsecināms arī no tiesas rīcībā esošās vēstules. Proti, ņemot vērā, ka vēstulē ir aprakstīti vairāki tiesvedības un maksātnespējas procesi un ar tiem saistītās epizodes (tostarp ne tikai tādas, kas formāli izsecināmas no dokumentiem, bet arī no notikumiem reālajā laikā un saskarsmē ar attiecīgajām personām), ir acīmredzams, ka informāciju par iespējamiem likumpārkāpumiem, kas pieļauti šajos procesos, varēja sniegt vienīgi tādas personas, kas tajos faktiski piedalījās.

Ņemot vērā minēto, tiesa neuzskata par nepieciešamu papildus noskaidrot, konkrēti kuras personas un kāda procesa ietvaros Satiksmes ministrijai minēto informāciju sniedza, jo Satiksmes ministrijas paskaidrojumos minēto informāciju apliecina satiksmes ministra vēstules saturs.

[12] Tā kā atbilstoši Satiksmes ministrijas sniegtajiem paskaidrojumiem minētās personas tieši vai pastarpināti konsultēja un pastāvēja Satiksmes ministriju kā valsts kapitāla daļu turētāju AS „Air Baltic Corporation", tad izvērtējams, vai šī informācija nav uzskatāma par iestādes radītu.

Augstākā tiesa ir norādījusi, ka šādā gadījumā izšķirošais ir apstāklis, kādā statusā fiziskā persona atrodas, iegūstot un sniedzot ziņas iestādei. Ja vien iestādes darbinieka, amatpersonas vai pilnvarotās personas tiešais pienākums nav likumpārkāpuma atklāšana un likumpārkāpums nav likumsakarīgi izrietošs un sagaidāms no tā notikuma, kurā konkrētā persona pilnvarota piedalīties, tad nevar uzskatīt, ka ziņas par likumpārkāpumu ir ieguvusi un sniegusi pati iestāde (*sk. Augstākās tiesas 2015.gada 28.decembra sprieduma šajā lietā 5. un 6.punktu*).

Tiesa norāda, ka Satiksmes ministrija saviem darbiniekiem, amatpersonām un pilnvarniekiem var nodot tikai tādus uzdevumus, kas ietilpst tās kompetencē. Satiksmes ministrijas kompetencē neietilpst tiesu sistēmas un tai piederīgo personu darbības uzraudzība. Tāpat Satiksmes ministrija neveic tiesībaizsardzības iestāžu uzdevumus likumpārkāpumu izmeklēšanā un atklāšanā. Attiecīgi Satiksmes ministrija šādus uzdevumus nevar nodot arī saviem darbiniekiem, amatpersonām un pilnvarniekiem. Līdz ar to nevar uzskatīt, ka no personām, kuras tieši vai pastarpināti konsultēja un pastāvēja Satiksmes ministriju tiesas, maksātnespējas un tiesiskās aizsardzības procesos, likumsakarīgi būtu sagaidāma ziņošana par iespējamiem likumpārkāpumiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto, satiksmes ministra vēstulē ietvertā informācija nav uzskatāma par iestādes radītu informāciju, neskatoties uz to, ka persona to ieguvusi, izpildot iestādes dotos uzdevumus. Līdz ar to šo personu identitāte ir aizsargājama atbilstoši Informācijas atklātības likuma 9.panta pirmajai daļai.

[13] Tiesa konstatē, ka satiksmes ministra vēstulē personas, kuras ziņojušas par iespējamiem likumpārkāpumiem, nav tieši identificētas, proti, nav norādīts to vārds un uzvārds vai ieņemamais amats. Vienlaikus tiesa ņem vērā, ka vēstulē ir aprakstītas konkrētu notikumu epizodes, piemēram, tiesas sēdes, no kurām attiecīgo notikumu dalībnieki, tostarp pieteicējs, varētu identificēt personas, kuras ziņojušas par iespējamiem likumpārkāpumiem. Līdz ar to pilna satiksmes ministra vēstules atvasinājuma izsniegšana pieteicējam būtu pretrunā ar sūdzības iesniedzēju jeb trauksmes cēlāju aizsardzību.

[14] Apkopojot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējs nepamatoti pieprasīto informāciju uzskatījis par vispārpieejamu informāciju. Līdz ar to pieteikums daļā par pienākuma uzlikšanu Satiksmes ministrijai izsniegt pilnu satiksmes ministra vēstules atvasinājumu ir noraidāms.

Papildus norādāms, ka pieteicējam savas tiesības un tiesiskās intereses ir tiesības aizsargāt procesos, kas uzsākti pēc šīs vēstules saņemšanas. Tādējādi pieprasītās informācijas saņemšanas rezultātā pieteicējam netiek liegtas savu tiesību aizsardzības iespējas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un Informācijas atklātības likuma 15.panta otro daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt /pers.A/pieteikumu daļā par pienākuma uzlikšanu Satiksmes ministrijai izsniegt /pers. A/ pilnu satiksmes ministra 2012.gada 29.maija vēstules „Par pārkāpumiem tiesu darbā" atvasinājumu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Putniņa